

RÄDDNINGSTJÄNSTEN

Bilaga – Uppgifter som ska lämnas i samband med begäran om dispens

Uppgifter

som ska lämnas i samband med begäran om dispens enligt bilaga till SKR cirkulär 23:42 – Ansökan beträffande styrkeledare, brandmän och vikarierande brandmän

1. *Ange om begäran avser avvikelse från AB § 13 mom. 5 eller bilaga till AB och i så fall vilken.*

Begäran avser avvikelse från AB § 13 mom. 5 och från Bilaga R.

2. *Vilken verksamhet och vilka delar av verksamheten är aktuell/aktuella för begäran av dispens?*

Dispensansökning omfattar 48 medarbetare som arbetar med, eller under huvudsemesterperioden kommer att vikariera i, räddningstjänstverksamhet vid Norrtälje brandstation.

Majoriteten av medarbetarna tjänstgör enligt Bilaga R. Övriga, 14 medarbetare, har kombinationstjänster och tjänstgör därmed enligt AB. Kombinationstjänsternas arbetstid fördelas i snitt över året lika mellan dagtid och skifttjänstgöring. Under huvudsemesterperioden tjänstgör kombinationstjänsterna övervägande i skifttjänstgöring.

3. *Vilken/vilka yrkesgrupp/yrkesgrupper är berörda av begäran om dispens och hur många arbetstagare i dessa grupper skulle beröras?*

Yrkesgrupperna styrkeledare, brandmän och vikarierande brandmän skulle beröras.

Antalet styrkeledare är fyra, antalet brandmän är 30 och antalet för sommaren anställda vikarierande brandmän är fyra. Till detta kommer även övriga timvikarier som kan komma att arbeta under huvudsemesterperioden då det av praktiska skäl inte går att schemalägga dessa annorlunda.

4. *Beskriv hur verksamheten är bemannad och hur belastningen ser ut. Ange om det saknas specifik kompetens eller dylikt. Om så är fallet vilken/vilka kompetenser saknas och vilka konsekvenser får det?*

Utryckningsstyrkan som tjänstgör enligt bilaga R arbetar i fyra skift. De har tjänstgöringstid sju nätter under en fyraveckorsperiod.

Under måndag–fredag sker tjänstgöring med dagpass om tio timmar (07-17)¹ alternativt nattpass om 14 timmar (17-07). Helgens tjänstgöring är fördelad på tre helgpas om 20 timmar (18-14, 14-10 respektive 10-06).

I respektive skiftlag finns medarbetare med särskild kompetens inom olika områden, exempelvis båtförare, tung räddning, helikopterkompetens, drönpilot, etc. Dessa särskilda kompetenser är viktiga delar i den regionala räddningstjänstsamverkan som räddningstjänsterna i Uppsala, Stockholm och Västmanlands län har. Ett av de viktiga uppdragen är att utbilda elever och kommunpersonal i brandskydd och första hjälpen.

Räddningstjänstens arbetar aktivt med schemaändringar. Nära dagligen görs ändringar i schema för att hantera exempelvis sjukfrånvaro och vård av barn eller för att möjliggöra för medarbetare att arbeta med olika uppdrag i verksamheten. En överväldigande majoritet av medarbetarna har olika ansvarsområden, deltar i utvecklingsprojekt, deltar i utbildningar, leder utbildningar samt deltar i olika mötesforum.

Ett aktivt arbete med schemaändringar har varit helt nödvändigt för schemaläggningen i allmänhet och under huvudsemesterperioden i synnerhet. Anställningskvoten, det vill säga antalet anställd medarbetare i förhållande till utryckningsstyrkans bemanning, har historiskt varit låg i Räddningstjänsten Norrtälje kommun. Till år 2024 har antalet anställda brandmän utökats för att säkerställa en rimlig grundbemanning. Förändringarna i kollektivavtalen har dock förändrat möjligheterna att arbeta med schemaförändringar.

Nämnda förändringarnas effekter medför att Räddningstjänsten inför 2025 kommer att föreslå ytterligare anställningar till utryckningsstyrkan.

5. Beskriv om det finns specifika faktorer kopplade till tredje man (till exempel patient, brukare, barn, civilsamhälle eller dylikt) som särskilt behöver beaktas när verksamheten bemannas.

För medarbetare som arbetar med utvecklingsprojekt, information, rådgivning eller tillsyn är det värdefullt att ha en flexibel planering och kunna lägga ett arbetspass dagtid kan i direkt anslutning till ett tjänstgöringspass nattetid.

6. Finns det andra faktorer som påverkar möjligheten att bemanna, såsom hög andel deltidsarbete, frånvaro, svårigheter att rekrytera eller dylikt?

Det råder brist på utbildade brandmän i Sverige. Antalet brandmän som utbildas vid MSB:s skolor är för få. MSB ska se över utbildningssystemet, men någon förändring på kort sikt (inom ett år) för att kunna rekrytera och introducera nya brandmän bedöms vara mycket svårt.

7. Beskriv verksamhetens geografiska förutsättningar, till exempel om det rör sig om glesbygd med långa pendlingsavstånd eller dylikt?

Norrtälje kommun utgör omkring en tredjedel av Stockholms läns geografiska yta. Medarbetarnas pendlingsavstånd varierar kraftigt, från ett fåtal kilometer upp till mer än tio mil.

8. Ange genomsnittlig andel aktivt arbete under jour för berörd/berörda yrkesgrupp/yrkesgrupper. Bifoga statistik om sådan finns att tillgå.

Under de senaste tolv månaderna genomförde utryckningsstyrkan NNN utryckningar mellan klockan 22:00 och 06:00. Insatsernas längd varierade under dessa tolv månader mellan 30 minuter och 11 timmar. Medeltiden för en räddningsinsats är en timme och mediantiden är mindre än en timme.

Det låga antalet störningar nattetid är en viktig anledningen till att Räddningstjänsten Norrtälje kommun bedömer att tjänstgöringstid upp till 24 timmar, i stället för 20 timmar, inte kommer att ha en negativ påverkan på arbetsmiljön.

¹ Måndagspasset startar 06.00 och fredagspasset slutar 18.00.

9. Beskriv förväntad utveckling och belastning på verksamheten under de kommande 12 månaderna.

Belastningen förväntas att fortsätta öka under de närmaste tolv månaderna. Det finns risk att insatser kan pågå längre tid än ett dygn. Vid så långa insatser sker avlösning regelbundet. Det är mycket ovanligt att någon arbetar aktivt på skadeplats längre än sex timmar, oaktat tid på dygnet. Det finns en väletablerad samverkan i Räddningsregion östra Svealand och räddningsledningssystem Mitt, där åtta räddningstjänstorganisationer har gemensam organisation för larm och ledning av räddningsinsatser. Förutsättningar för avlösning och förstärkning är mycket goda, vilket också möjliggör återhämtning under utdragna räddningsinsatser. Den gemensamma räddningscentralen, och dess syskoncentral i räddningsledningssystem Öst, följer vid stora händelser aktivt behovet av avlösning av personal för att säkerställa en effektiv insats över tid.

10. Beskriv vilka åtgärder som har vidtagits för att arbetstid enligt AB eller tillämplig bilaga till AB ska kunna förläggas.

Mycket tid har lagts ner för att arbeta fram scheman som ger verksamheten så bra förutsättningar som möjligt utifrån de nya arbetstidsreglerna. Att finna scheman som uppfyller kollektivavtalens regler har inte varit svårt. Det är möjligheterna till schemaförändringar som har förändrats radikalt till det sämre och därmed skapar utmaningar för verksamheten med nuvarande bemanning. Särskilt har två utmaningar identifierats; arbete med uppdrag som genomförs utanför utryckningsstyrkan samt sommarsemesterplanering. Se beskrivning i nästa punkt.

11. Beskriv varför det krävs en dispens och utveckla varför arbetstid och jourtid, som sammantaget uppgår till 20 timmar, inte är tillräckligt för verksamheten. Beskriv också vilka konsekvenser en sådan schemaläggning skulle medföra för verksamheten.

Det är möjligt att hitta rimliga scheman som bara tar hänsyn till den uttryckande verksamheten och förutsätter att brandmän och styrkeledare bara arbetar på sitt ordinarie schema (sommarsemesterperioden undantagen). Men för att kunna fortsätta nyttja brandmän och styrkeledare i utbildningar, möten och projekt utanför ordinarie schema behövs en flexibilitet i hur arbetspass kan förläggas. Schemaändringar görs idag i en mycket stor omfattning. Problemet är alltså inte i första hand att planera de arbetspass som medarbetare gör när de ingår i den uttryckande styrkan utan den arbetstid som läggs på de andra delarna i medarbetarens uppdrag.

Sommarmånaderna bedöms vara den största utmaningen. På grund av behovet av resursförsörja utryckningsstyrkan med rätt kompetens är det ett begränsat antal sommarvikarier som kan rekryteras. Dispens för att kunna tjänstgöra i utryckningsstyrka under 24 timmar bedöms vara särskilt angeläget under sommarsemesterperioden.

En minskad effektivitet och behovet av att anställa fler medarbetare ska vägas mot hur arbetspass upp till 24 timmar faktiskt påverkar arbetsmiljön. Det är både Räddningstjänsten och de fackliga ombudens mening att arbetspass upp till 24 timmar inte medför ökade arbetsmiljörisker för medarbetare, i synnerhet i förhållande till arbetspass upp till 20 timmar. Den låga andelen störningar under jourtid i kombination med god vana av att hantera sådana störningar har stor betydelse för den bedömningen.

I Räddningstjänstens systematiska arbetsmiljöarbete har det aldrig framkommit risker, tillbud eller olyckor som går att härleda till arbetstid. Sjukfrånvaron är låg, och resultaten vid de årliga medarbetarundersökningarna visar också på att Räddningstjänsten har en god arbetsmiljö.

12. Ange för hur lång tidsperiod dispens krävs, och vad som ligger till grund för detta.

Dispens söks för tolv (12) månader.

Grunden för ansökan är behovet av att säkerställa kompetensförsörjningen, särskilt under tiden juni–augusti, samt behovet av tid för att finansiera samt genomföra rekrytering och introduktion av nya brandmän.
